

GALERIA SPACEROWA

W XIX wieku w centrum parku Zdrojowego została wybudowana galeria spacerowa, której funkcja została zmieniona. Jest to jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów w uzdrowisku. Pisał o nim w powieści „Cała jaskrawość” Edward Stachura.

Kiedy Ciechocinek rozrastał się jako uzdrowisko, powstawały budynki służące kuracjom, którzy przyjeżdżali na leczenie z odległych zakątków imperium rosyjskiego. Jednym z nich była galeria spacerowa w parku Głównym (dziś Zdrojowym). Pierwsza została postawiona bliżej obecnej ul. Kościuszki. Uwiecznił ją M. Fajans na rycinie załączonej do książki Oskara Flatta „Brzegi Wisły od Warszawy do Ciechocinka” (1854). Galerię strawił pożar w 1877 r., który niezwykle barwnie opisał Stanisław Jan Łapiński w „Przewodniku po Ciechocinku” z 1891 r.: „Pewnego pięknego poranku podczas picia wód, gdy orkiestra zakładowa ochoczo przygrywała, a goście tłumnie spacerowali po szczyptym naówczas deptaku, wybuchł (...) naraz pożar w starej kapliczce przy galerii, w kwadrans może po skończonej Mszy św. Mimo wszelkiej możliwej pomocy, gdyż ochocza młodzież z całym zapalem rzuciła się na ratunek w obliczu nadobnych panienek; pożar szerzył się z niesłychaną szybkością. Niespełna

w 5 minut cały budynek (kaplica i galeria) stały w płomieniach; kuny, myszy, sowy i nietoperze, co od lat niepamiętnych miały wygodne schronienie na długim i niskim galerii poddaszu, wylatywały z piskiem, uchodząc przed palącym płomieniem. Niedostatek narzędzi pożarnych, a uszkodzenie tych, których nareszcie dostarczono, było przyczyną, że mimo setek rąk, skorych do niesienia pomocy nawet pomimo rozerwania i przzerwania bosakami wieży wraz z zegarem i bliskiego sąsiedztwa dwóch stawów, walka ze zgubnym żywiołem była niemożliwą; w godzinę może po wybuchnięciu pożaru w miejscu starej galerii i kapliczki tliła się tylko kupa popiołu, a tu i owdzie kawały niedopalonych belek. Nieostrożność zakrystiana, a mianowicie chwycenie ognia od gorejącej świecy przez firankę przed ołtarzem, była prawdopodobnie przyczyną pożaru.” Bardzo szybko postawiono niedaleko tężni prowizoryczną szopę bez boków, aby spacerujący kuracjusze mogli się w niej schronić w razie niepo-



gody. Osoby handlujące w galerii wodami mineralnymi straciły swoje sklepiki. Zostały więc zmuszone do budowy własnych kiosków, gdzie można było kupić m. in. wody mineralne i kefir, słodyczne oraz wyroby z muszli, zabawki i pamiątki. Stały wokół dużego, okrągłego klombu przy stawach.

W latach 1880-81 został wzniesiony nowy budynek galerii spacerowej. Stał w pobliżu poprzedniego, nieco dalej od stawów. Drewniany obiekt został zaprojektowany w stylu szwajcarskim i ozdobiony bogato rzeźbionymi detalami. Niedługo drewno było pomalowane - były ciemne i jasne elementy. Misterna ornamentyka zachwyca do dzisiaj. Na wieży umieszczono zegar warszawskiej firmy „Babczyński”. Autorem projektu był Edward Cichocki, ten sam, który zaprojektował ciechocińską świątynię. Ziemia, którą podwyższono teren wokół budynku, była brana z okolic tężni nr 1, stąd w późniejszym parku Tężniowym są zagłębienia i górki.

Nowy obiekt składał się z pijalni wód mineralnych, w której jest do dziś źródło nr 10 z solanką 1%, długiej galerii spacerowej i sali kuracyjnej (Kursaal) - stąd wzięła się nazwa obiektu - Kursaal. Ta ostatnia służyła przez długie lata za dnia jako czytelnia zakładowa, a wieczorem urządzano tu bale, koncerty i odczyty. Stał tu fortepian, który amator muzyki czy śpiewu za stosowną opłatą mógł wynająć na godzinę, by na nim pograć. Przy sali mieściły się buduarium dla pań. Wspaniała trzypiętrowa wieża została utrwalona w XIX w. przez Ksawerego Pillatiego. W 1908 r. w galerii spacerowej staraniem Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka odbyła się I Krajowa Wystawa Zdrojowa.

Po II wojnie światowej obiekt został przebudowany. W kursaalu urządzono salę koncertową. Odbywały się w niej przedstawienia teatralne, koncerty, odczyty, akademie. W latach 60. XX w. galeria spacerowa została zabudowana. Pojawiły się wysokie okna. W nowej sali funkcjonuje kawiarnia Bristol, która otrzymała

nazwę od sąsiedniej cafe Bristol (obecnie restauracja Pałaców). Obudowa źródła w pijalni wód mineralnych była kilka razy zmieniana. Obecna jest chyba najmniej estetyczna. Zegar, niestety, nie wybija już godzin. Czyżby wymagał naprawy?

Edward Cichocki urodził się w 1833 r. w Warszawie. Ukończył Szkołę Sztuk Pięknych i został aplikantem w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych. W 1854 r. zdał egzamin na stopień budowniczego klasy I. Praktykował pod kierunkiem Henryka Marconiego przy budowie gmachu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie. Otrzymał patent budowniczego klasy II. Zaprojektował budynki dla wojska oraz hale targowe i rzeźnię. Pogłębił swoje umiejętności, odbywając podróż do Niemiec, Francji i Austrii, m.in. z Adolfem Schimmelpfennigiem – późniejszym projektantem teatru w Ciechocinku. Po powrocie został budowniczym klasy III i awansował. W 1876 r. został pomocnikiem inżyniera magistratu, a sześć lat później - starszym budowniczym miasta Warszawy. Projektował świątynie - oprócz ciechocińskiej pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła - powstały kościoły w Roznieszewie, Radziwiu, Gozdowie i warszawskie kościoły: Św. Augustyna oraz Św. Piotra i Pawła na Koszykach, a także kaplica na cmentarzu na Bródnie. Cichocki projektował również domy. Architekt pozostawił po sobie liczne artykuły fachowe. Publikował w „Przełęczach Technicznych”. Interesowała go szczególnie sprawa kąpieli natryskowych dla poprawy higieny najuboższych. Zmarł w styczniu 1899 r. Msza żałobna została odprawiona w kościele Św. Piotra i Pawła w Warszawie, który zaprojektował. Spoczywa na Powązkach.

Aldona Nocna

Plan przyjęć wyborców i interesantów przez radnych w siedzibie Urzędu Miejskiego

(poniedziałki, w godz. 13.00 - 15.00)

Bartoszek Maciej: 03.11.2008 r.

Czajka Krzysztof: 10.11.2008 r.

Draheim Jerzy: 17.11.2008 r.

Drobniewska Klara: 24.11.2008 r.

Jaworski Dariusz: 01.12.2008 r.

Kanaś Paweł: 08.12.2008 r.

Kłos Artur: 15.12.2008 r.

Marjański Wojciech: 22.12.2008 r.

Mikłaszewicz Teresa: 9.12.2008 r.

Nocna Aldona: 29.09.2008 r.

Stodowicz Włodzimierz: 6.10.2008 r.

Szczęśny Piotr: 13.10.2008 r.

Świeczkowski Waldemar: 2.10.2008 r.

Zieliński Wojciech: 27.10.2008 r.

**Przewodniczący Rady Miejskiej - Jerzy Sobierajski
przyjmuje we wtorki w godz. 13.30 - 15.30**